

Den svenska färdplanen för en hållbar livsmedelskedja

Ursprungligen kallad "Det svenska handslaget för en hållbar livsmedelskedja".

Vi, svenska livsmedelsaktörer i producent- och försäljningsledet, vill vara en del av lösningen och verka för ett mer hållbart livsmedelssystem. Omställning kan inte ske isolerat i olika delar av kedjan, eller separat för olika typer av produkter. Livsmedelssystemet hänger ihop och med detta handslag vill vi visa hur vi tillsammans kan bidra till en mer hållbar livsmedelskedja 2030.

Genom mål och åtgärder som innebär att vi "växer toppen, lyfter botten och gör de stora volymerna mer hållbara"*, skapar vi förutsättningar för ett mer hållbart livsmedelssystem. Detta är vår gemensamma agenda för hela vår värdekedja, och för alla de produkter som vi sätter på den svenska marknaden. Den kommer att omsättas i mer konkreta mål och handlingar hos varje företag som skrivit under, utifrån varje företags unika väg och bidrag till omställningen, men alltid med sikte på de gemensamma målen och med syfte att inspirera fler aktörer inom livsmedelskedjan att engagera sig.

Mycket arbete har lagts ner för att ta fram innehållet i vår färdplan, men att vi nu kan ta i hand på det betyder inte att vi är färdiga. Tvärtom, detta är starten på en gemensam resa, som vi välkomnar fler att ansluta sig till.

Tillsammans för en mer hållbar livsmedelskedja 2030!

1. Mål för en hållbar GRUND i hela värdekedjan

KLIMAT

2030 har vårt klimatavtryck minskat längs hela värdekedjan (scope 1-3) i syfte att bidra till samhällets 1,5 graders mål.

DELMÅL

- Vi har satt mål för minskat klimatavtryck, och har en handlingsplan på plats senast 2025.
- Vi energieffektiviserar i vår egen verksamhet.
- Vi använder enbart fossilfri energi i vår egen verksamhet 2030.
- Våra transporter är fossilfria 2030 (egenutförda samt upphandlade).

BIOLOGISK MÅNGFALD

2030 har vår negativa påverkan på den biologiska mångfalden minskat på land, i hav och i sötvatten och vi bidrar till att skydda och återskapa den.

DELMÅL

- Vi har satt mål för biologisk mångfald och har en handlingsplan på plats senast 2025.
- I våra värdekedjor ingår 2025 inga råvaror från avskogade områden eller naturliga ekosystem, som omvandlats efter år 2020.
- Vi genomför åtgärder samt ställer krav senast 2025 för ökad biologisk mångfald längs vår värdekedja i nära samarbete med våra leverantörer.

RESURSEFFEKTIVITET

2030 är vi resurseffektiva och prioriterar cirkulära system samt material från förnybara källor för att spara på jordens resurser.

DELMÅL

- Våra förpackningar är materialåtervinningsbara i Sverige och har sorteringsinformation senast 2025.
- Våra förpackningar är gjorda av förnybar eller återvunnen råvara 2030.
- Vi halverar matsvinnet i vår egen verksamhet mellan 2020 och 2030.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

2030 utmärks vår leverantörskedja av anständiga arbetsvillkor i enlighet med Agenda 2030 och Mål 8; anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

DELMÅL

- Vi har ett systematiskt och kvalitets säkrat arbete för socialt ansvar på plats senast 2025, där risker i värdekedjan identifieras, följs upp och åtgärdas.

2. Mål för en mer hållbar PRODUKTION

KÖTT, ÄGG & MEJERI

2030 har vi en mer resurseffektiv animalieproduktion där djurens hälsa och omsorg står i fokus samtidigt som klimatpåverkan minskar och miljöfördelarna ökar genom mer biologisk mångfald, bättre jordhälsa och ökad kol inlagring i åker och betesmark.

DELMÅL

Senast 2025 är våra värdekedjor fria från...

- Animalieprodukter från gårdar som ej säkerställer förbud mot smärtsam behandling utan bedövning/smärtlindring. (1)
- Animalieprodukter från gårdar med antibiotikaanvändning som ej aktivt arbetar för att minska risk för antibiotikaresistens. (2)
- Soja och palmolja i foder till animalieproduktion som inte är hållbart producerad. (3)

Senast 2030 är våra värdekedjor fria från...

- Animalieprodukter från gårdar med otillräcklig spridningsareal av stallgödsel. (4)

Vi bidrar löpande till...

- Öka arealen naturbetesmarker och därmed bidra till öppna landskap och ökad biologisk mångfald.
- Minska metanavtrycket från kött och mejeriprodukter.
- Ökad användning av fossilfri växtnäring.
- Utveckla nya marknadskoncept för animalieprodukter med en verifierat mer hållbar produktion.

VÄXTBASERAT

2030 odlas våra växtbaserade livsmedel och insatsvaror enligt kriterier för hållbar odling, med goda produktionsförhållanden och arbetsvillkor samt utan farliga bekämpningsmedel.

DELMÅL

Senast 2025 är våra värdekedjor fria från...

- Växtbaserade produkter som använder farliga bekämpningsmedel. (5)
- Frukt och grönt från Sverige som inte är certifierade för goda produktionsförhållanden och arbetsvillkor. (6)
- Färsk frukt och grönt från odlingar som inte är certifierade för goda produktionsförhållanden och arbetsvillkor. (7)

- Soja och palmolja som inte är hållbart producerad. (8)

Senast 2030 är våra värdekedjor fria från...

- Livsmedel som odlats med hjälp av bekämpningsmedel förknippade med allvarliga risker. (9)
- All frukt och grönt från odlingar som inte är certifierade för goda produktionsförhållanden. (6, 7)

Vi bidrar löpande till...

- Ökad användning av fossilfri växtnäring.
- Utvecklingen av marknadskoncept för växtbaserade produkter med en verifierat mer hållbar produktion.

SJÖMAT

2030 är sjömaten fiskad och producerad på ett sätt som säkerställer ett långsiktigt hållbart fiske och vattenbruk, genom att skydda haven, ge fiskbestånden en chans till återhämtning samt minska förlusten av biologisk mångfald.

DELMÅL

Senast 2025 är sjömaten som vi tillhandahåller...

- Certifierad (10), klassificerad som "bra val" i WWFs Fiskguiden och/eller följer andra hållbarhetsinitiativ som är relevanta, trovärdiga och transparenta (11) till en andel av minst 75%.
- Spårad och verifierad i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri och vattenbruksprodukter, och dokumenterad med artens populärnamn och vetenskapliga namn, information om produkten är vildfångad eller odlad, för vildfångade arter måste fångstplats och fångstmetod/fiskeredskap anges, för odlad fisk ska odlingsplats uppges (sött eller saltvatten och i vilket land arten odlats).
- Producerad utan marint foder som innehåller arter listade på IUCN:s rödlista över hotade arter och/eller nationella rödlistor.
- Från vattenbruk där soja och palmolja i fodret kommer från en mer hållbar produktion. (12)
- Producerad från vattenbruk med ansvarsfull antibiotikaanvändning. (13)

Senast 2030 är sjömaten vi tillhanda håller...

- 100% certifierad (10), klassificerad som "bra val" i WWFs Fiskguiden och/eller följer andra hållbarhetsinitiativ som är relevanta, trovärdiga och transparenta. (11)
- Producerad från vattenbruk med en kvot på marint foderfiskberoende som är mindre än 1. (14)

Vi bidrar löpande till...

- Mer skonsamma fiskemetoder.

3. Mål för ett mer hållbart UTBUD av livsmedel

2030 är det genom ett mer hållbart utbud i butik- och grossistled enklare för konsumenter och kunder att göra hållbara val. Med ett mer hållbart utbud bidrar vi till en mer hållbar livsmedelsproduktion.

DELMÅL

Vi köper och säljer ...

- Livsmedelsprodukter som följer mål för en mer hållbar produktion.

Vi premierar...

- Hållbarhetsmervärden vid inköp av produkter, dvs som bidrar till att, växa toppen och lyfta botten och gör de stora volymerna mer hållbara som det beskrivs i HLKs vägledning *Hållbara produkter*.

Vi fasar ut...

- Produkter som inte motsvarar de förutsättningar som beskrivs enligt "Lyfta botten" i HLKs vägledning *Hållbara produkter*.

Vi vägleder kunder till mer hållbara val.

Vi har ökat andelen...

- Växtbaserad mat.
- Ekologiska produkter (KRAV och EUeko).
- Naturbeteskött (Svenskt Sigill Naturbete).
- Sjömat som är certifierad (10), klassificerad som "bra val" i WWFs Fiskguiden och/eller följer andra hållbarhetsinitiativ som är relevanta, trovärdiga och transparenta. (11)
- Andra hållbarhetscertifieringar (Svenskt Sigill Klimat, Rainforest Alliance, Fairtrade, Bonsucro).
- Andra trovärdiga hållbarhetsinitiativ som är relevanta, trovärdiga och transparenta (11).

Beskrivningar och fotnoter

KÖTT, ÄGG & MEJERI

1. Bedövning/smärtlindring vid slakt, kastrering, avhorning och andra operativa ingrepp. Svanskupering, tandslipning och näbbklippning tillåts ej. Avel av raser som medför ökad risk för sjukdomar eller annat lidande.
2. Hållbar antibiotikaanvändning där gruppbehandling är restriktiv, individuell behandling är norm. Antibiotika används ej i tillväxtbefrämjande syfte. Antibiotika används endast efter ordination av veterinär. Dokumentation finns och uppföljning utförs. Utredning genomförs av veterinär/ expert-rådgivare och ett åtgärdsprogram tillämpas vid återkommande användning. Preparat för humanmedicin används ej.
3. Soja och palmolja i foder ska vara producerat i enlighet med åtagandena i Svenska plattformen för riskgrödor (för soja: Certifieringarna RTRS Segregated, ProTerra, EuropeSoy, DonauSoy, EU ekologiskt, samt IFOAM så som KRAV, eller verifiera ickecertifierad sojamjöl med ursprung i Kanada som importeras från Norge; för palmolja: Certifieringarna RSPO Segregated och Identity Preserved samt IFOAM så som KRAV.).
4. Motsvarande Sveriges regler: får max sprida 22 kg fosfor (P) per år och hektar i genomsnitt under en femårsperiod.

VÄXTBASERAT

Följande tillåts inte:

5. Växtbaserade produkter som använder farliga bekämpningsmedel enligt SvDVH:s lista
6. Frukt och grönt från Sverige som inte är certifierade för goda produktionsförhållanden och arbetsvillkor i enlighet med IP Sigill & IP Arbetsvillkor eller motsvarande certifieringssystem där det är relevant (såsom vid förekomst av gästarbetare eller vid produktion i riskområde).
7. Frukt och grönt från odlingar som inte är certifierade för goda produktionsförhållanden och arbetsvillkor i enlighet med Global Gap, samt GRASP (eller motsvarande certifieringssystem) där det är relevant (såsom vid förekomst av gästarbetare eller vid produktion i riskområde).
8. Soja och palmolja som inte är hållbart producerade i enlighet med åtagandena i Svenska plattformen för riskgrödor (för soja: Certifieringarna RTRS Segregated, ProTerra, EuropeSoy, DonauSoy, EU ekologiskt samt IFOAM så som KRAV, eller verifierad icke certifierad sojamjöl med ursprung i Kanada som importeras från Norge; för palmolja: Certifieringarna RSPO Segregated och Identity Preserved samt IFOAM så som KRAV.).
9. Livsmedel som odlats med hjälp av bekämpningsmedel förknippade med allvarliga risker kommer att definieras senast 2025 genom ett gemensamt arbete i HLK.

SJÖMAT

10. ISEAL code compliant krävs för att certifieringar ska kunna inkluderas i detta måltal (ASC, MSC, KRAV, m.fl.) ISEAL Community Members | ISEAL Alliance

11. Med relevanta, trovärdiga och transparenta avses initiativ som tydligt adresserar betydande hållbarhetsaspekter, som är tredjepartgranskade och som följer externt kommunicerade kriterier.
12. Soja och palmolja i foder ska vara producerat i enlighet med åtagandena i Svenska plattformen för riskgrödor (för soja: Certifieringarna RTRS Segregated, ProTerra, EuropeSoy, DonauSoy, EUekologiskt samt IFOAM så som KRAV, eller verifierad icke certifierad sojamjöl med ursprung i Kanada som importeras från Norge; för palmolja: Certifieringarna RSPO Segregated och Identity Preserved samt IFOAM så som KRAV.).
13. Hållbar antibiotikaanvändning innebär att fiskodlingarna arbetar aktivt för att minska risk för antibiotikaresistens och garanterar att: antibiotika ej ges i förebyggande syfte, samt ingen användning av preparat som finns på WHO's lista över kritiskt viktiga antimikrobiella medel
14. Marint foderfiskberoende, FFDR = Forage Fish Dependency Ratio <1